

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II

Nr. 170.

Brașov, Mercuri 3 (15) August

1888.

„Gazeta” ieșe în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate ofi-
cinele postale din țară și din
afară și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 3 fl. 50 cr. Cu dușul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Brașov, 2 August st. v. 1888.

Multă svonă s'a făcut din pri-
cina telegrammei, ce a adresat'o e-
piscopul Strossmayer la Kiev din
incidentul festivităților de acolo.
S'au tălmăcit și restălmăcit cu-
vintele dintr'însa și adversarii e-
piscopului croată declarară într'un
glas, că a fost scrisă într'un
spirit panslavist, ceea ce trebuia
să se ia în nume de rău unui pre-
lat austro-ungar.

Se lășe chiar fama că epis-
copul croată va fi citat la Viena
spre a da sēmă de pasul său, dēr
până acuma acesta nu s'a adevē-
rit și nici nu e probabil ca Stross-
mayer să fiă tras la răspundere
după cum o doresc mai ales
toile unguresci.

Episcopul Strossmayer se află
în momentele de față la cură în
Rohitsch Sauerbrunn dincolo de
Laita. El este încunjurat de
un mic stat-major de preoți
croați și sloveni, cu cari vorbește
numai în limba croată. Intre a-
ceștia se află și canonicul Raciki,
președintele academiei sud-slavice.

Se vede că în înțelegere și la
însărcinarea episcopului de Dia-
covar numitul canonic a făcut
nisce declarațiuni, avēnd de scop
a lămuri cuprinsul faimōsei de-
peșe. „N. W. Tagblatt” publică
aceste declarațiuni, cari sunt in-
teresante din mai multe puncte
de vedere.

Depeșă atribuită episcopului Stross-
mayer este — ȳice canonicul Raciki —
într'adevēr scrisă de el, dēr sensați-
unea ce-a produs'o ea nu este nicidecum
justificată. Nu pentru prima oară
pledez Strossmayer în favōrea unei apro-
piări de biserica ortodoxă, el a mai
făcut'o acēștia în multe scrisori pastorale
ale lui. Dēcă liturghia slavă încă nu s'a
încuviințat Slavilor Austro-Ungariei,
causa este a se căuta în constelațiunea
politică.

Strossmayer recunoșce că biserica
ortodoxă are o misiune universală pre-
cum o are creștinismul în genere. El
nu se îndoese că va veni odată tim-
pulu, deși el nu l'va ajunge, când bi-
serica catolică și ortodoxă se vor
împăca, cu totă șisma ce le desparte
ad. Victoria ce-o dorește el Rusiei în
depeșă a fost înțelesă numai în acelu
sens ideal ca misiunea universală a
Rusiei. Politica orientală n'are de-a
face nimic cu acēștia. Strossmayer e
din contră de părere că Austro-Ungaria
și Rusia pot trăi foarte bine una lângă
alta.

În ce privește pretinsa asuprire a ca-
tolicilor în Rusia nu stau lucrurile așa
de rău. Nimeni nu este silit a trece la
credința ortodoxă; Catolicii sunt mai
bine situați în Polonia rusescă decât
în Galiția.

Politica austro-ungară în Croația și
Balcani este după părerea lui Stross-
mayer falsă. Rușii au vērșat sânge
pentru ca să câștige Sērbilor și Bul-
garilor libertatea, de aceea trebuie să
recunoșcă, că stăruința lor de a
înfuiță asupra acestor popōre este în-
dreptățită. A fost o greșelă că nu s'a
recunoscut pacea dela S. Stefano, căci
în Macedonia sunt mai mulți Bulgari,
ca în Ungaria Maghiari. O mare gre-

șelă sunt și tendințele de germanizare
și maghiarizare ce se ivesc în Bosnia.
De almintrelea Strossmayer s'a arătat
foarte mulțămīt de sensațiunea, ce a
produs'o depeșă sa.

Declarațiunile aceste, ce le
făcū președintele Academiei sud-
slave la însărcinarea lui Stross-
mayer, ilustră viu întrēga atitu-
dine a episcopului croată pe tē-
rēmūl bisericesc nu mai puțin
ca pe celū politic-nățional.

Nu voim să cercetăm dēcă
acēștia atitudine este corectă sau
nu. Judecata despre acēștia o lă-
șăm în sarcina altora, pe cari
afacerea îi interesă mai de a-
prope.

Pentru noi este de interes
numai faptul, după care episcopul
Strossmayer se prezintă fără sfi-
ală înaintea lumii ca un nățio-
nalist înfocat croată, din care
causă îl și urăscū adversarii săi
unguri așa de mult, numindul
„agitator slav” și „panslavist.”

Episcopul Strossmayer este
fără îndoielă unul dintre cei mai
distinși prelați ai bisericii romano-
catolice din monarhia noastră și
de aceea merită o deosebită aten-
țiune, că după ale sale vederi, ci-
neva pōte fi mare năționalist
fără a înceta de a fi mare cato-
lic, pe când alții susțin din
contră, că a fi mare năționalist
însēmă a fi rău catolic.

Se răspândise fama că epis-
copul Strossmayer ar fi venit în
conflict cu curia papală și că ar
fi amenințat'o chiar că va trece
la confesiunea ortodoxă.

Acēștia însă nu s'a adevērit,
și nici acum nu credem, că po-
litica curiei romane se va împe-
dieca de telegrama de ocaziune
a episcopului croată, deși pōte nu
va fi înțelesă cu întregul ei cu-
prins.

Resultatele războiului vamal cu România.

La o întrebare a camerei comerciale
și industriale din Brașov despre vēn-
ȳarea mărfurilor de aici pe piața
Brăilei, a răspuns consulatul c. r.
de acolo următoarele:

„Pe când esista convenția comer-
cială, vēnȳarea mărfurilor de Brașov
în Brăila și în totă țēra era considera-
bilă. Dēla aplicarea tarifului autonom
trecerea lor aici este cu totul însem-
nată și anume:

a) pentru că ele sunt supuse la
dărī vamale enorme, prin ceea ce se
favorisēază concurența străină;

b) din cauza scadențelor lungi (ter-
mine de plată mai mari), ce le acōrdă
concurenții străini;

c) pentru că mai multe articule de
Brașov se fabrică chiar în România.

În mărturi de postovărie concureză
Italia, Germania și Anglia, precum și fa-
bricele din țēra. Postavul fabricat în
Brașov se preferă totuși din cauza bunei
sale calități și de aceea se vinde pe
lângă totū prețulu său urcat. În can-
tități mai mici se importă și flanelū
din Transilvania, dēr află în fabrica
înființată în Azuga celū mai aprigū
concurrent. Dimia pentru un cunoscut
n'are concurrent, fabrica din Azuga însă

și silința a-o imita și de-i va succede
acēștia. atunci și acest articol va fi de-
lăturat pentru Transilvania de pe pie-
țele române.

Mărfuri de funărie, cu deosebire
funii, căpeștre, se fabrică cea mai mare
parte aici de Români și Sași transilvā-
neni emigrați. Numai părți mici vinū
din Ungaria. Pânzări vinū din Belgia
și Anglia, sfori din Germania. Cisme
și papuci țērănesci de Transilvania, mă-
rfuri de lemnū ordinare, plosci, sticle
etc. sunt înlocuite cu totul prin fa-
bricate interne. Strae din Transilvania
se pot încă plasa aici; s'a început
însă a se fabrica și aici în țēra.

Făță cu acēștia stare de lucruri, care
nu se mai pōte ascunde, se nașce între-
barea, ce remediu va lua guvernul un-
guresc pentru a împedeca ruina totală
ce amenință populațiunea dela graniță,
care trăia până acum numai din comer-
ciul cu România?

Cu câte o mică liferațiă, ce se a-
cordă industriașilor și comercianților
ca din grațiă, mângăindu-i cu speranța
că în viitor li se va face posibil a
primi și comande mai mari, cari acum
încă sunt monopolizate de consorțiile
jidovesce, nu mai merge.

Nu cumva prevēdū guvernății și
în mijlocele de maghiarizare nisce antidote
contra acēștii stări de lucruri miserabile?
Vom vedē unde ne vor dūce „pa-
trioții” cu politica scurtū vēȳtōre eco-
nomică și nățională!

Comerciuul Romăniei cu țērile streine în an. 1886.

Direcțiunea generală a vămilor a pu-
blicat dēlele acēștea tabloulū generalū
indicândū comerciuul Romăniei cu țē-
rile streine în anul 1886. Lucrarea e
importantă sub tōte punctele de vedere
și de o utilitate cu atât mai mare, cu
câtū tōți cei ce se interesă de mișca-
rea noastră comercială, găsesc în ea tōte
elementele de care au nevoie pentru a se
orienta în studiile și afacerile lor.

Cunoscēndū interesul ce prezintă
acēștia lucrare pentru publicul din țēra
și din străinătate „Curierul Financiar”
dă trei tablouri care resumă întrēga miș-
care comercială din 1886, comparată cu
aceea din anii 1883, 1884 și 1885.

Comerciuul Romăniei în 1886 se ci-
frēză la import cu fr. 296.497,362 ēr la
export cu fr. 255.547,263, adică cu
40.950,099 franci în favōrea importului.

În anul 1883 importul a fost de
franci 359.907,178 exportul de franci
220.650,279 și diferența în favōrea im-
portului de fr. 139.246,899.

În 1884, găsīmū importul la fr.
294.986,273, exportul la 184.115,542 fr.
și diferența în favōrea importului la fr.
110.870,731.

În 1885, importul acuză franci
268.539,150, exportul 247.968,201 și di-
ferința în favōrea importului numai
20.570,949 fr.

Dēr fiindcă valorile în bani sunt
mai adesea problematice și expuse vari-
ațiunilor ce prezintă prețurile care une-
ori sunt mai mari alte-ori mai mici,
tōți economiștii au cădūt de acord
a lua de normă cantitatea în tōne care
este o basă certă și imutabilă pentru a
a statornici bine comerciuul unei țēri.

Astfel, lucrarea Direcțiunei Vămi-
lor ne arată că: în 1883 s'au importat
592.219 tōne și s'a exportat 1.603.481,
în 1884 s'a importat 575.386 tōne și
s'a exportat 1.323.783, în 1885 s'au im-
portat 571.183 tōne și s'au exportat
1.797.170, în 1886 în fine s'au importat
571.664 tōne și s'a exportat 1.704.930.

Diferința importului din anul 1886
în raport cu 1883 este de 3.58% mai
mică, cu 1884 de 3.72% mai mică, pe
când cu 1884 e mai mare cu 0.08%.

Diferința exportului din 1886 este
asemenea în raport: cu 1883 de 6.32%
mai mare, cu 1884 de 28.78% mai mare
și cu 1885 de 5.13% mai mică.

Transituul figurēză în 1886 cu suma
de fr. 6.450,986 reprezentând 49.438,477
kilograme, contra 2.267,243 franci și
31.057,258 kilograme în 1883.

ȳera cu care România are cele mai
importante relațiuni de import și ex-
port continuă a fi și în anul 1887
Austro-Ungaria. Din 296.497.362 lei la
câtū se cifrează valoarea importanțiunilor
în România, Austro-Ungaria întră
singură cu 93.518.187. Germania nu fi-
gurēză de câtū cu 73.339.859 lei și En-
glitera cu 71.407.229 lei. Cu tōte acestea,
pagube simțitōre a suferit Austro-Un-
garia în ultimii ani în comerțulu său de
exportațiune pentru România. Dēla 1883,
importul produselor Austro-ungare în
România a mers decrescēnd în mod
simțitor; în 1883 el se cifra în ade-
vēr cu 159.972.506 lei; în 1884 a că-
dūt la 129.867.296, și în 1886, cu pu-
nerea în aplicare a tarifului autonom,
importațiunile din Austro-Ungaria s'au
redus la 93.518.187 lei. Scădere de a-
prope 60 de milioane lei de care a pro-
fitat Germania mai întâi și Englitera
în a doua linie.

În același timp însă, a suferit și
exportul Romăniei pentru Austro-Un-
garia. În anul 1883, acest export era
de 71.478.385; în 1885 de 83.783.118
lei, și în 1886, elu cădū de odată la
34.677.718 lei, adică la mai puțin de
jumătate. Represaliile luate de Aus-
tro-Ungaria în acelu an și-a produs
și ele efectul lor. În schimb însă
comerțul Romăniei a căutat a și des-
chide alte debușuri și a avut un suc-
ces satisfăcōtor în aceste silințe, căci
în 1886, valoarea totală a exportului a
fost de 255.547.263 lei, adică cu mult
mai mare decât în anii anteriori știut
fiind că în 1883 el se cifra cu 220.650.279
lei, în 1884 cu 184.115.542 și în 1885 în
247.968.201 lei. Englitera, Belgia, Fran-
cia și Italia sunt de bușurile către care
produsele române au luat drumul și
în care producătorii noștri ar resista a și
mări considerabil clientela.

Exportul pentru Englitera a atins
în 1886 suma de lei 116.627.134 și a
întrecut cu 32.344.474 pe cel din 1885
și cu 56 milioane pe cel din 1884.

Articolul de producțiune austro-
ungară, care a fost mai crud lovit
în ultimii ani, este pielăria, cūrelăria,
cismăria și blănăria. În 1883, impor-
tamū de acēști felū de articole din Aus-
tro-Ungaria pentru suma de lei 29.081.806;
de atunci importațiunea a scădūt trep-
tat la 23.431.940 în 1884, la 19.367.476
în 1885 și la 13.767.325 în 1886, sub
tariful autonom.

În aceste articole nu găsīmū nici
unul din statele Europene, care se fi
înlocuit la importul în România pe
Austro-Ungaria în aceași însemnată pro-
porțiune; sporū la importul în România
a pielii, cismăriei, blănăriei etc., găsīmū
până la concurența a 2 milioane lei la
Germania și vre-o 700.000 lei la Engli-
tera. Restul e probabil că s'a înlo-
cuit cu produse care au început a se
fabrica în țēra, mulțămītă fabricelor
de pielărie, cūrelărie și de cismărie, ce
s'a înființat. Tabloulū generalū în ade-
vēr constată, că dela tōte statele n'amū
importat în 1886 piei, cūrelărie, cis-
mărie etc. decât pentru 23.236.182 lei,
contra 35.003.678 în 1885.

În articolul țesăturilor și industrie-
lor derivate încă a suferit Austro-Un-
garia; dela 43.420.691 lei în 1883 ea
nu mai importa în România în 1886 de-
cât pentru 28.805.101 lei; de acēștia
scădere a profitat în parte Germania,
ale cărei țesături importate aci s'au ri-
dicat dela 19.191.473 lei în 1883, la
28.324.643 în 1886; în ore-care proporți
a beneficiat și Belgia, care ni-a trimis
în 1886 pentru 1.245.290 contra 158.068
lei în 1883.

Importul de lemnărie austro-un-
gară a cădūt și elu dela lei 15.671.666

în 1883, la 9.589.287 în 1886; materiile și fabricațiunile metalice dela 19.603.735 la 10.474.868; beuturile dela 2.018.347 la 279.270; suourile vegetale și medicamentele dela 2.222.646 la 1.036.907 lei, obiectele de curelăria dela 2.039.110 la 861.841 lei.

Aceste pierderi pentru industriile austro-ungare la importul lor în România nu pot fi atribuite în întregul lor aplicării tarifului autonom, din momentul ce decrescerea a început dela 1883 și a continuat la 1886, an în care a luat proporțiunile și mai însemnate.

„Curier. Fin.“

SCRILE PILEI.

Diferențele ce se iscaseră între comisiunea de regulare a granițelor române ungare, s'a aplanat; în înțelegere reciprocă lucrările se vor începe. Delegații s'au dus la Predeal pentru a-și continua lucrarea. Lucrările se vor fini acolo pōte în 8—10 zile.

**

Eserțiunile de arme ale corpului 12 de armată se vor face în anul acesta în 5, 6 și 7 Septembrie în ținutul Tergului Mureșului. La acestea vor lua parte toate diviziunile de trupe ale corpului. Plecarea garnisonelor locale va începe deja în 15 l. c.

**

Familia Stănescu din Brașov a suferit o grea lovitură prin pierderea prea timpurie a matronei sale, a dōmnei *Harreti*, soția d-lui *Tache Stănescu*. Rēposata a fost o femeie de model cu suflet nobil, o mamă cu virtuți frumoase și rare, bună, amabilă, milostivă și cu frica lui Dumnezeu. Scirea despre mōrtea ei, întemplată luni dimini., a cauzat mare întristare nu numai în cercurile cunoscutilor, ci și între popor, căci ea a fost o adevărată ocrotitoare a sēracilor. Adresăm sincerile nōstre condolențe obidatei familii!

**

Camera comercială și industrială din Clușiu atrage atențiunea celor interesați asupra reducerii însemnate a fractului pentru transporturile de cereale dela stațiunile transilvane ale liniilor ferate de stat la B-Pesta resp. la Viena, publicată în „*Vasuti és közlekedési Közlöny*“ sub Nr. 1759 în Nr. 93—1888. Reducțiunea este de 10% resp. 20% după cantitatea cerealelor.

**

Au fost denunț de vicenotari regesci: la judecătoria cercuală din Reghinul săsescu *Michailu Lazaru*, practicant de drept dela aceeași judecătoria și la judecătoria din Ceica maghiară *George Munteanu*, practicant la judecătoria de cerc din *Chezd-Oșorheiu*.

**

În Clușiu maltrată un cismar așa de tare pe o fiică a sa mare, bătându-o și sugrumându-o, până ce acesta își perd simțirea. Numai când sārira vecinii încetă el cu barbara maltratare. Contra tatălui care o luase la sārnetōsa, s'a făcut arătare la judecătoria. — O problemă ar avē kulturegyletul, când ar stārui pentru imblāndirea moravurilor, dēr el se ocupă numai de maghiarizare.

**

După cum împārtașesce „*Truth*“, decedatul împērāt *Frideric III* a lāsāt *soției sale o moștenire de 150.000 punți sterling* în hārții de stat engleze, care merge de ban după mōrtea ei sē i sē dea fiului sēu celui mai tēnēr. Moștenirea acēta stā sub îngrijirea reginei Angliei, a Regelui din Belgia și a principelui de Sax-Coburg-Gotha.

**

Brașovenul *Peter Klos* a fost arestat în 10 l. c. în apropiere de *Elōpatak* fiind bānuit de falsificator de monede. Soții sēi au putut scāpa cu fuga. Clișeul aflat a fost destinat pentru a se fabrica note de stat române.

Intēmplări diferite.

Barbarism. La tribunalul din *Mitrovița* de curēndu a fost tras în judecāt primarul orașului *Petru Bogojevits* pentru o faptă barbară. Anume: locuitorului *Stefan Filipovacz* i s'au furat doi cai. De fapta acēta se bānuia *Iasa Milics*, un locuitor din *Kuzmin*, care numai decāt a fost dus în prinsōrea comunală. *Milics* însă a negat totul și numai după o tortură nemilōsă a mărturisit, că caii furat s'arū afla în comuna *Sid* la un locuitor de acolo cu numele *Relics*. Primarul orașului *Petru Bogojevits* grābesce numai decāt cu câțva poliști la *Sid*, unde a aflat însă că *Relics* este un bētrānt orb și neputincios, care nu scie nimic despre furtul amintit. În cealaltă dī diminița *Milics* a fost găsit mort în prinsōrea comunală. Medicii au constatat, că i sunt rupte treisprezece cōste în urma imbolditurilor primite. Poliști au mărturisit, că *Bogojevics* cu mână lui propriă l'a legat pe *Milics* demāndându-le sē-l spāndure de mână. Dup'acēta primul i-a trimis afară și el însuși a continuat tortura până când nefericitul a murit. Mai sunt bānuiți încă și alți doi poliști. Din pricina acēta pertractarea s'a amānat până când se vor lua la interogatoriu și cești doi din urmă.

Din Bucovina.

De pe malul Prutului.

Multă stimatē Domnule Redactor! În corespondența nōstră din 13 (25)

Mai 1888, Nr. 106 alți prețuitei „*Gazeta*“ am fost promis de a mai reveni asupra chestiei institutului tipografic arhiepiscopesc din *Cernăuți*. Am cam întârziat cu trimesterul acestei corespondențe, voindu a observa cam ce impresiă au făcut asupra celor interesați ș. a. asupra administrațiunei corespondențele premergătoare. Cu durere însă vom constata aice, cumcă unii dintre omenii nōstri, cari au ore-și-care putere în mână, pe cari sōrtea fatală a poporului român bucovinean iau ridicat la ranguri înalte, omenii aceștia sunt atāt de mocārliți în prejudiții, atāt de nepāsători față de opiniunea publică, atāt de orbiți de vanitate încāt adevērul și dreptatea nu mai strēbate nici la inimile nici la consciința lor. *Tristū dēr adevēratū.*

Sē trecem însă la obiect. Am dīs în rēndul trecut, cumcă la întemeierea institutului tipografic s'a ales o administrațiā provisorie cu îndatorirea de-a aduna sumele subscrise de fondatori și de-a concherna o adunare a membrilor spre a se consulta asupra chestiei înființării institutului, etc. Aici trebuie sē observăm, cumcă precāt scim o adunare a membrilor donatori nu s'a conchemat de fel, deci administrațiunea n'a fost alēsă de vre-o adunare a membrilor fondatori, și cumcă noi nici astāci nu scim, dela cine își are domnul administrator mandatul, de care se ține mōrțiș de șese ani. Destul că administrațiunea n'a putut avea alte drepturi decāt de a încasa banii subscrși de pe la fondatori și de a concherna adunarea acestora, și dreptul acestei din urmă era de a se nētelege asupra modului înființării institutului. Cu privire la partea întâia, administrațiunea și-a implinit datoria, cāt despre celelalte nici vorbă. — Administrațiunea după ce a încasat de pe la fondatori suma de 12.000 de fl., fără sē mai întreb de cineva, a cumparat dela un polon scāpatat o tipografiă cu 10.000 fl., a instalat-o în reședința arhiepiscopiei, a încredințat conducerea ei fostului proprietar cu salariul de 1000 fl. pe an, locuința, luminat, încăldīt etc. etc. și a pus stabilimentul în activitate. Apoi ca administratorul sē nu ostenescă înzadar și-a destinat pentru sine un salariu anual de 400 fl. erā pentru ași mai ușura sarcina administrațiunei a obligat pre un funcționar din consistoriu cu purtarea socotelor institutului denumindul contabil cu salariu de 200 fl. pe an.

La aparență ar dīce cineva, cumcă cu tōte că s'a disconsiderat dreptul fondatorilor, trebile s'au făcut de minune. S'a înființat un stabiliment cum s'ar dīce, cu ban gata, în locuința

propriă, lucrēz bine, aduce folose culturale și materiale, trebile merg șamă. „*Suflete, ce mai doresci!*“ — „*Bine ar fi dac'ar fi,*“ dīce Românul. Trebile însă merg atāt de rēu, că astāci, fără invire la cele espuse în corespondența nōstră din Nr. 106 alți „*Gazetei*“, stabilimentul acesta, care ar fi sē ne aduc folose spirituale, morale și chiar materiale, lucrēz astāci numai în deficiente. *Causa?* Sufletul institutului este conducătorul ei. El, Polonul, este stāpānul institutului, er administrațiunea care ar avē sē privilegieze stabilimentul, nici nu vrē sē scie de nelegiuirile ce se comit în el.

Conducătorul primesce lucrul, vinde, procurēz, comandēz cele necesare, încasează ban după plac, er conto se trece în cărțile de contabilitate ale institutului după o hārțiunță scrisă de conducător în decursul sēptemānei. Apoi cu privire la lucrările tipografice, ele după cum am amintit deja, sunt totdeauna contrare scopurilor și intereselor nōstre naționale și culturale, ba chiar dușmānoase. Exemplu: Unica fōe română în Bucovina „*Revista politică*“ s'a tiparit un timp îndelungat în acēta tipografiă. Cum a început însă a demasca pe ic pe coala pe atotputernicii nōstri din cleru, îndatā-ce a început a spune unuia sēu altuia dintre omenii nōstri inbuibați de vanitate adevērul, au căutat patrioții din consistoriu a-o depārta din tipografia episcopescă, creșēnd, că cu chipul acesta o vor nimici-o, fiind-că începuse a-i gena pe D-lor. — Dēr cu tōte aceste „*Revista*“ există și vrēndu D-șeu va exista; *tristū* este însă, că adevēra tipografiă așa numitā română și unica fōe rom. din țēră este necesitată, spre a putē spune și susține adevērul, sē se tipāresc în tipografiā străinā suferind fōrte multe greutăți, erā în tipografia nōstră episcopală se tipāresc nisce pamflete jidovesci, care-și bat joc de noi.

Nu putem trece cu vederea un lucru fōrte odios și pentru noi neexplicabil. În reședința metropolitană tōte afacerile economice sunt pe mână Polonilor. Grădinarul reședinței cu tot personalul necesar este polon; bucătaria seminară-clericală pe mână unui Polon; servitorii reședinței în cea mai mare parte străini, aceștia cunoscēnd tōte afacerile și intrigele curții ne sēpau și ne subminau, fără pic de rezervă. Erā de când s'a încuibat în reședința conducătorul tipografiei, e lucru ne mai aușit. Acesta nu e numai cāt conducătorul tipografiei, el este totodată conducătorul Polonilor din reședința și o uneltă secretă a societății polone și a iesuților din localitate. La dēnsul din mai întâiu ștafetele despre afacerile secrete ale consistoriului și ale palatului

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Amintiri din pribegia după 1848.

de
IONU GHICA.

I.

(Urmare.)

Indatā ce m'am instalat la otel, cea dintāiu grijă m'a fost de a mē presenta generalului *Aupick* cu scrisōrea ce aveam dela D-rul *Mandl*, scrisōre despre care ț-am vorbit în epistola precedentă.²⁾

²⁾ *Scrisorē*. Edițiune nouă, 1887, pag. 722. — Etā textul scrisōrei drului *Mandl* cāt generalul *Aupick* (Textul original este francez, noi il dām în traducere romānescă):

Bucuresci, 14 Iunie 1848.

D-le general! Trimis de d-lu *Lamartine* ca agent confidențial al guvernului francez, pentru a-i da sēmă exactă despre situațiunea politică a Valahiei, am avut deja de mai multe ori ocaziunea de a adresa raporturi ministrului afacerilor streine, în cari a trebuit sē-i atrag atențiunea mai ales asupra punctelor următoare:

La întrebarea mea, decā putēm sē vedē pe generalul, vestitul *Nicolu*, portarul ambasadei, m'a rēspuns că generalul era stabilit la Terapia, în palatul de vēră, și că nu venea la Pera decāt odată pe sēptemānă, în zilele când sosea vaporul mesagerilor dela *Marsilia*; er decā aveam vr'o afacere urgentă, puteam sē mē adresez la vicomtele de *Reculot* intaiul secretar.

Valachia și Moldova sunt actualmente provincii rusesci. Tōtā partea inteligentă a țerei se revoltă în contra unei asemenea administrațiuni; sunt gata a face o revoluțiā; s'ar putē conta chiar la un succes fericit, decā amenințările unei intervențiuni rusesci n'ar fi puse în vedere în fi-care moment. Prințul regent însuși dīce, că este inclinat la reforme, dēr e împedat de Rusia. Partida națională a țerei a hotărīt decā a trimite un agent confidențial, pe d-lu *Ioan Ghica*, la Constantinopol spre a se înțelege cu cabinetul turcesc. El speră a întēpina din partea d-vōstră, d-le general, totu prințul moral, ce il veți putē da. Am prevenit deja pe d-lu *Lamartine* înainte cu câteva zile de viitōrea călțōrii a acestui delegat și e posibil, că înțr'una din depeșile viitōre, ce le veți

Profitānd de aceste indicațiuni, am intrat în cancelaria, ca sē iau sfat de la secretar, cum sē fac ca sē potē vedea pe ambasador cāt mai neintârziat.

Vicomtele de *Reculot* era tipul adevēratului gentilom francez; tēnēr, plin de amenitate, de scōla acelor cari dīc: *Soyons citoyens, mais disons nous Monsieur**) Miberal atāt prin credințele sale proprii, cāt și prin tradițiunile familiei căreia aparține: nepot al generalului *Lafayette*, și vēr cu *Ferdinand* primi dela Paris, va fi vorb de acēta. Numai că, cum era decis mai nainte, ca sē fi delegat *Stefan Goleșcu*, eu i-am împārtașit acēst nume.

Sper, d-le general, că speranțele patrioților Valahii nu vor fi zādārnice, și că nesuficiința recomandațiunei mele nu va micșora întru nimic sprijinul moral, pe care politica republicei vē va permite de a-lu da delegatului d-lui *Ghica*.

Primiți, vē rog, d-lu meu espression stimei mele celei mai înalte.

Alu D-vōstrē prea supus servitor

Dr. Louis Mandl.

*) Sē fim cetățeni, dēr sē ne dīcem „*Domnule*“.

de *Lasteyrie*, făcea parte din grupul republican în capul căruia erau *Arago*, *Garnier Pagès* și *Carnot*. Cu venirea Republicei din 1848, fusese numit prim secretar la ambasada din Constantinopol în locul ducelui de *Beaufremont*, de o dată cu numirea generalului *Aupick* în locul baronului de *Bourqueney*.

Nu eram de dēce minute la vorb, când intră d. Cor, primul dragoman, vechiu cunoscut al meu dela Paris. Acesta, după schimbarea a cătorva cuvinte de politețā, mē întreb decā cunoscēam pe *Stefan Goleșcu* și de eram în bune relații cu dēnsul, spuindu-mi că, după conținutul unei depeșe a lui *Lamartine*, atunci ministrul trebilor din afară, ara acceptat de ambasador. I-am explicat că împrejurări independente de voința sa oprin pe *Stefan Goleșcu* de a călțōri, misiunea cu care era sē fi însărcinat imi fusese încredințat mie.

Esind dela ambasadă, am intrat cu dragomanul *Cor* în casă la socru-sēu, la bancherul *Jacques Allēon*, unde am găsit pe un alt vechiu cunoscut, pe polonezul *Czajka Czajkowski*, agentul principelui *Adam Csartoryski*, pe care

și dela densusul pleacă aceste imediatu către arsenalul destinat. Și ca toate afacerile și noutățile ce le află în reședință să nu se învechească, are conducătorul tipografiei și un telefon la dispoziție, care se plătesc totu din veniturile tipografiei. — Pe lângă aceștia mai avem și de ai noștri, cari sub masca de a fi Români, nu numai că ne împiedică pretutindenea, dăr sunt în stare chiar a ne vinde la străini, cu orî-ce preț, știind că prin acosta și-ar ajunge scopurile mârșave și egoiste. — La rëndul său vom căuta de a-i demasca și pe ei, ca să vadă lumea, care și cum au lucrat în via Domnului.

Să mai amintim și acosta, că sub indolența și fatalismul celor din consistoriu obrăsnicia personalului străin din reședință a ajuns atăt de departe, încăt astăzi resună prin coridorele reședinței cuvintele de mulțămire și recunoștință: „stinkende Walachen“ și „fast jeder schäbige Walach hat hier zu befehlen“ etc. etc. — Oare de ce nu caută omenii noștri la străini de aici? Aceștia au o mulțime de institute de totu felulu, s'a vëndut însă vre-odată să ajungă vre-unu Român de a ocupa unu postu pe la densus? Numai noi suntem atăt de slabi de caracteru, de ne potrivim la lăngășirile cele pline de venim ale străinilor, car după ce ne-au desbrăcatu de toate, ne dau în urmă chiar cu piciorulu. In fine, ca să nu se dăcă, că administrațiunea nu cugetă la binele comunu, vom aminti aci, cumcă în timpul din urmă s'au trimis din partea ei provocări către acei fondatori, cari încă n'au solvit deplin sumele subscrise.

Administrațiunea însă se vede, că fiindu pre ocupat de interesele institutului și ale consistoriului a uitat să a avutu timp să cugete cumcă cei cari au sistat cu plătierea ratelor au avut pauze foarte vadnice de-a o face acosta. Ei au cunoscutu pe ce teren lucră tipografia și au aflatu de bine a accepta mai întâi regularea ei. O mirare însă ne cuprinde, cum de domni fondatori au amintit nimica până acuma pe la conferințele pastorale în chestia aceasta. Nu cumva frica s'au încrederea nemărginită față de administrațiune le-a împus reserua observată până acuma?

Astfelu mergu trebile în decursu de 5 ani și fondatorii, căroră li s'a promis verd și uscate la înființarea institutului se întrebă: că acesta a fostu scopulu pentru care li s'au scos 12,000 fl. din averea loru privată? Unde ne suntu fosele, unde scopulu și unde ne este sacrificiulu ce l'am depus la temelia acestui institutu??

Suntemu deci foarte curioși cam pe când va fi amabila administrațiune în stare a conchema adunarea cuvenită și

ce cuvinte dulci ne va pune înainte în privința activității și progresului tipografiei dela înființarea ei și până astăzi.

O repețim: Tristă dăr adevăratu! Mulți de ai noștri strigă și dau vina străinilor, necunoscëndu că suntemu singuru culpabil la ruinarea și neprogresulu nostru. Cei ce suntu chemați spre a lucra, nu lucră, ér cei ce ar lucra nu pot străbate din cauza piedeciloru ce li se pun înainte. *Vederemo.*

Literatură.

Ieóna sufletului, carte de rugăciuni și cântări bisericesci, prelucrată și edată — cu permisiunea măritulu Ordinariatu diecesană gr. cat. din Gherla — de *Vasiliu Patcasu*, preot ru Român gr. c. în Er-Hatvan (p. ult. Tasnád-Szántó, comitatulu Sélagiului); va apăre în cursulu lunei lui Septemvre edițiunea a doua, coreșă și amplificată cu cele mai alese rugăciuni și cântări pentru ocașuni diverse. In textu voru fi intercalate 10 imagini frumose: tiparul curat, hârtia fină, compactoria solidă și elegantă. Mărimea peste 200 pag., apröpe de 2 orî mai mare ca prima edițiune. Prețulu unui esemplar legat mai simplu 50 cr., în legatură de până fină peste totu și cu gravur în aurite 75 cr., în legatură de piele elegantă, în imitațiune de metalu seu vison de bordo cu gravur și copeii 1 fl. 25 cr., 2 fl. și 3 fl. 20 cr. Dela 10 esemplare, unulu se dă rabat.

SCRİ TELEGRAFICE.

Berlinu, 14 Augustu. Mareșalulu *Moltke*, la propria sa cerere, a fostu deslegat printr'unu autografu împărătescu prea măgulitoru de funcțiunile sale ca șefu alu statulu majoru generalu alu armatei și numit președinte alu comisiei pentru apărarea națională. Generalulu conte *Waldersee* a fostu numit în locul lui *Moltke* șefu alu statulu majoru generalu. Retragerea lui *Moltke* a surprinsu chiar pe membrii marelui stat majoru.

Gratz, 14 Augustu. Noulu comandantü de corpü a esprimat în numele arhiduculu *Albrecht* părerea de rău asupra demonstrațiunilor din incidentulu demisionării generalulu *Khun*, adăugëndu că Majestatea Sa din cauza acosta nu va lua parte la manevrele militare din Știria.

DIVERSE.

Mormântulu lui Paganini. *Guy de Maupassant*, într'o lucrare a sa, „*Sur l'eau*“,

apărută de curëndu, istoriseșce următoarele: Apropiându-ne de insula *St. Honora*, percurgeam marea pe lângă stâncă *St. Ferreol*. Intr'o cavernă a stâncei se află presăratu puțin pământ, cine scie prin ce întâmplare. Aici, în locul acesta, în mijloculu mării, au fostu înmormântate asămintele lui *Paganini* timp de cinci ani de zile. Să dăcă acestu artistu, pe când călătorea odată către *Genua*, însoțit de fiulu său, a murit în *Nizza* la 27 Maiu 1840 de coleră. In tristatulu fiu aședă cadavrulu părintelui seu pe o nai și-lu duse în *Genua*. Prețimea dîn *Genua* însă nu voi să-lu înmormenteze sub pretextu, că nemuritorulu artistu în viața sa ar fi fostu îndrăcit. Pontificele, la care recuseră cei mai de-apröpe ai lui *Paganini*, nu voi a interveni în cauza acosta. Ce să facă dăr? S'au hotărüt în fine, ca osămintele mortulu să se pună pe țermurulu mării, dăr autoritatea civilă n'o concesse acosta, dăcëndu, că artistulu a murit de coleră, ș'apoi chiar pe timpul acesta în *Genua* băntuia epidemia și locuitorii erau în greșita credință, că cadavrulu lui *Paganini* n'a mai mări acosta nefericire. Fiulu seu deci plecă cu el spre *Marsilia*, unde érași n'a pututu debarca, totu din cauzele amintite. Totu așa a pățit și la *Canne*. A rămasu dăr în mijloculu valurilor cu cadavrulu părintelui seu nescindü unde să îngrope aceste rămășițe pămăntesci ale marelui artistu. In fine se hotărü și cu la crimile în ochi îl îngropă în mijloculu mării. Abia la an. 1845 desgropă dimpreună cu doi prietini ai sei cadavrulu tatălu seu și-lu transportă în *Genua*, în villa *Gajon*.

Haiducii în codrii sêrbesci dela Ujitză. Partea sudvestică a Serbiei cu întinșii sei codrii este adevărata patriă a haiduciloru sêrbesci. Mai în făcare lună toboșarulü judecătoriei din *Ujitză*, unu orășel în mijloculu munților, trece prin strada cea mare bate toba și aduce la cunoscința publiculu noutățile. — haiducesci. Toboșarulü se opresce în mijloculu pieței, ia o atitudine magistrală și orî-cine se așteptă la revelațiuni prea importante seu îngrozitoare. După ce s'a adunat unu numărü ore-care de curioși, omulu nostru scöte din busunarü o hârtie, pe care stau scrise numele tâlharilor. Elu ține hârtia înaintea ochiloru, ca orî-cine care citeșce. Dăr toboșarulü nostru habarü n'are de carte, însă în schimbü are o memoriă escelentă și scie pe de rostü conținutul hârtiei, ce i-a cetit'o judecătorulu. Se întâmplă, nu-i vorba, ca să ție hîrtia d'andöșele, dăr asta nu 'i ia nimeni în nume de rău. Toboșarulü strigă citindü: *Stefanu Divleakovicu*, *Ieremia Bielogricu* și *Wladimir Krkota* s'au dat la haiducii, ducëndu-se la codru. Decă în 15

zile dela data de astăzi nu voru veni să se predea de bună voie, ei voru perde protecția legiloru și orî-cui va fi permisu să'i impusce seu să'i ucidă în orî-ce chipu, fără să aibă vre-o răspundere pentru acosta. Numêrulü haiduciloru s'a înmulțit mai ales în anii 1887—88. In timpul urmării au fostu împușcați până acum 8 haiduci. La *Ujitză* este unu cimitirü anume pentru haiducii împușcați în luptă. Și acum mai sunt mulți haiduci prin *Serbia* occidentală, avënduși compliciti și gazdele lorü.

ULTIME SCRİ.

Su anunță din *Belgradü* că generalulu *Ignatiev* totu cu ocașiunea festivităților din *Kiev* a deschis *Sêrbiloru* perspectiva unui mare viitorü dăcëndu că ei au mai multu dreptu ca orî și care potu de-a fi independenți; de aceea congresulu de *Berlinu* n'a concest decăt ocupațiunea temporală a *Bosniei* și *Herțegovinei* de către *Austro-Ungaria*. Țarulü nu va suferi nicî-odată ca *Austria* să anecteze aceste țeri, dincontră și ocupațiunea de adî, va avé unu sfîrșitü într'unu timpü nu pre îndepărtatü.

Cursulu pieței Brașovü

din 11 Augustu st. n. 1888

Bancnote romănesci	Cump.	8.70	Vënd.	8.74
Argintü romănescu	"	8.68	"	8.70
Napoleon-d'orü	"	9.88	"	9.92
Lire turcescu	"	11.20	"	11.24
Imperialü	"	10.20	"	10.24
Galbini	"	5.88	"	5.91
Scris. fonc. „Albina“ 6%	"	101.—	"	—
" " " 5%	"	98.—	"	98.50
Ruble rusesci	"	117.—	"	118
Discontulu	"	6 1/2—8%	pe anü.	

Cursulu la bursa de Viena

din 13 Augustu st. n. 1888.

Renta de aurü 4%	105.65
Renta de hârtie 5%	91.40
Imprumutulü căilorü ferate ungare	150.—
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (1-ma emisiune)	98.60
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (8-a emisiune)	114.—
Bonuri rurale ungare	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	104.70
Bonuri rurale Banatü-Timișü	104.80
Bonuri cu cl. de sortare	104.50
Bonuri rurale transilvane	104.30
Bonuri croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinü ungurescu	99.50
Imprumutulü cu premiulu ungurescu	131.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinulu	125.—
Renta de hârtie austriacă	82.05
Renta de argintü austriacă	82.85
Renta de aurü austriacă	111.70
Losuri din 1860	138.60
Acțiunile băncei austro-ungare	870.—
Acțiunile băncei de creditü ungar.	309.—
Acțiunile băncei de creditü austr.	318.10
Galbeni împărătesci	5.81
Napoleon-d'orü	9.77
Mărcü 100 imp. germane	60.17 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	123.40

Editorü și Redactorü responsabilü:
Dr. Aurel Mureșianu.

Bucureștenii mai târziu, pe la anulü 1865, l'au cunoscutu sub numele de *Sark-Pasha*.

După o lungă convorbire cu aceștia ni vechi amici, Corü ni-a oferitü să-lu învörășescü la *Terapia* ca să mă preante îndată ambasadorulu.

Generalulu *Aupick* ni-a făcutu o încă espunere, cam idilică, despre sentimentele pacinice de cari era animatü guvernulu Republicei și despre sprijinulu pe potü aștepta dela Republica francesă. Aceste naționalitățile cari aspiră la o viață politică; ni-a dîșu, că se simțea fericitü că putea declara sus și tare, că a gășitü guvernulu pe lângă care era acreditatü sentimentele cele mai generöșe și că înținșunile cele mai voiitoare pentru populațiunile creștine ale imperiulu otomanü, asigurându-mă, că puteamü conta pe concursulu și pe sprijinulu Porței pentru isbênda misiunei mele.

M'a sfătuitü să vëdu câtü mai curëndu pe *Rifaat Pasha*, ministrulu afaceriloru streine, prevestindu-mă totodată că orice i-așu destăinui, avea să fiä sciutü chiar de a doua zi de internunciulu *Austriei*, barontulu *Stürmer*; ni-a recoman-

datü deplina încredere în marele *Vizirü*, patriotulu *Sarim-Pasha*, și m'a sfătuitü să nu vëdu de îndată pe *Seraskierulü* (ministrulu de rebelü) *Riza-Pasha*, căci voia să-lu informeze chiar el însuși de misiunea cu care eram însărcinatü. *Riza Pasha* era p'atunci ministrulu celü mai influentü la *Palatü*, partisanü căldurosü alü alianței francese și amicü personalü alü generalulu *Aupick*.

Chiar de a doua zi am începutü a lergările mele, urmändu sfaturiloru ambasadorulu *Francei*.

Espunerile mele despre aspirațiunile și determinarea Românilorü produceau cea mai bună impresie asupra ministriloru Porței. La toți găseam încurajări și asigurări, că vomü fi susținuți. Éram bine informatü de totu ce se petrecea la *Pörtă*; cunosceamü, încă de când eram studentü la *Parisü*, pe *Emin Muhlis Efendi*, p'atunci primü secretarü alü ambasadei *Otomane* dela *Parisü*, și pe colonelulu *Mehemet Bey*, atașatü militarü în timpulü ambasadei lui *Reșid Pasha*, tinerü pe cari acum îi găseam pe unulu mare dragomanü alü Porții și pe celălaltü generalü de divisiä (*Mehemet Kibrisli Pasha*)

comandantü alü armatei *Iracului* și *Arabistanulu*, chematü la *Constantinopolü*, ca să fie trimisü ambasadorü la *Londra*.

In sêra de 18 (30) Iunie, aflându-mă la *Boiagikioi*, la *Emin Efendi*, mi se spune, că venise scirü la logofetulu *Aristarchi*, că în *Bucuresci* polițiia făcuse areștări, și că orașulu era în mare fêrbere. A doua zi la ambasada englesă la *Terapia*, *Alisonü*, secretarulü orientälü, imi remite unu plicü; agentulu diplomaticü englesü din *Bucuresci*, *Colquhoun*, imi făcea cunoscutü areștările operate în *Bucuresci*. Pliculu conține și o scrisöre dela *Nicolae Goleșcu*, care mă înștiința că se afla ascunsü la locu sigurü și că mai multü din amicii noștri, între cari imi cita pe *Stefanu Goleșcu*, pe *A. G. Goleșcu* și pe *Eliadü*, pornise la *Islastü*, unde se afla maiorulu *Tellü* și capitanelulu *Pleșoianu* cu două companii. De aci încölo scirile, deși târziu, de câte dece și cinci-spre-dece zile, dăr se urmau lanțu unele după altele, regulatü după repețițiunea evenimentelorü.

In ziua următoare, însărcinatulu de afaceri alü *Belgiei*, d-lü *Kerkow*, venindü

dela o visită ce făcuse ambasadorulu rusescu, imi spune, că acolo logofetulu, *Nicolae Aristarchi* povestea în detaliu areștările făcute în *Bucuresci* în ziua de 7 (19) Iunie și atentatulü din 8 (20) Iunie în contra vieții lui *Vodă Bibescu*.

Nu trece o săptămână după aceea și *Emin Efendi* mă înștiințază, că *Aristarchi* adusese la *Pörtă* unu plicü adresatü mie, trimisü prin lipcanü alü *Postelniciei*, (curierü de cabinetü) din *Bucuresci*, care trăgëndu după obiceiü la cancelaria romănescă la *Fanarü*, hârtiile ce conține căduse în mâna lui *Aristarö* hi din alü cărorü cuprinsu resulta, că guvernulu lui *Bibescu* încetase și că se aștepta în *Bucuresci* sosirea guvernulu provisoriu proclamatü la *Islastü*.

Logofetulu *Aristarchi* ceruse lui *Rifaat Pasha*, ca eu să flu arestatü.

Făcëndü eu cunoscutü lui *Riza Pasha* acosta împrejurare, a trimisü îndată pe secretarulü seu la *Rifaat Pasha* de i-a cerutü acele hârtii pe cari mi le-a trimisü la otelulu unde locuimü, înștiințându-mă că nu avémü să mă temü de nimica.

(Va urma.)

No. 399—1888.

B.

PROVOCARE.

Implinindu-se trei luni dela terminul fiesat pentru solvirea ratei a treia a prețului acțiunilor subscrise la institutul nostru de credit și economii „Bistrițiana”, așa d-er subscrise direcțiune în ședința sa ținută la 8 a lunii curente — cu provocare la § 9 din statute — a conchis la No. 390—1888 lit. B. incassarea încă alor 20% din capitalul acționar.

In sensul acestui conchis așa d-er făcare Domnii acționarii este rugat ca multă până la 15 Septemvre 1888 să binevoiască a solvi la cassa institutului nostru în Bistrița după făcare acți subscrise de d-ensul încă câte 20%, va să d-ică 20 fl. de acți.

La solviri după acest termin se vor calcula și interese de întârziere conf. § 12 alți statutelor.

Se lasă de alta în voia fiecărui acționar a solvi întreg prețului acționar și deodată, pentru care casă vor primi la timpul său și dividendă după întreaga sumă solvită.

In urma aceea Domnii acționar, cari sunt în restanță încă și cu sume din ratele precedente, sunt din nou recercați a-și achita cât mai curând restanțele, căci la din contră subscrise direcțiune va fi necesită a procede contra d-ensilor conf. § 12 din statute.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „BISTRITIANA” ținută la 8 August 1888.

Gavrilă Manu m. p.
director executiv.

117

Avisu d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

CONCURSU.

Devenind vacanță postul învățătoresc la șola elementară confes. gr. cath. din Bistrița, cu o soluțiune anuală de 300 fl. v. a. solvindu în rate lunare din cassa alodială, și quartir bun în edificiul șolei, pentru ocuparea acestui post se escrie concurs până în 31 August a. c. st. n.

Doritorii concurenți de a bobendi acest post au a produce următoarele documente:

1. Atestat de dotez.
2. Atestat despre cualificațiunea lor învățătorescă în sensul legi șolare.
3. Atestat despre ocupațiunea de până acuma, precum și despre purtarea morală.

Concursele instruite în modul arătat sunt a se trâmite până în 31 August a. c. st. n. la subscriful.

Bistrița, la 10 Aug. n. 1888.

Alesandru Silasi,
presidele sen. scol.

116

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.**I. Plecarea trenurilor:****1. Dela Brașov la Pesta:**

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 10 de minute sera.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 10 minute dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.
Trenul mixt Nr. 318: 1 ora 55 minute după amez.

Se deschide abonamentu pre anul 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diar belectric și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a lunii în numerii câte de 2—3 cole cu ilustrațiuni frumose; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale și. a. — mai departe tracteză cestiu literare și științifice cu reflesiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totu nisuesce a întinde tuturor individiilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancă ori marce postal.

PREOTULU ROMÂNULU. Diar bisericesc, scolar și literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ cole; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbător și diverse ocașii, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă totu soiulu de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolastică și literară. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancă ori marce postal.

Colectanții primesc gratisu totu alți patruea esemplar.

Numerii de probă se trimit gratisu ori-cui cere.

A se adresa la „**CANCELARIA NEGRUȚU**” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totu de aci se mai potu procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, înverite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere înverită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silasi. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulu broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesce la tote serbătorile de peste an. de I. Papiu. Unu volum de preste 26 cole. Acest op de cuvântări bisericesce întrece tote opurile de acestu soi aparute până acum — avându și o notiță istorică la fă-care serbătoare, care arată timpul introducerei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva serbătoare. Prețulu e 2 fl.

Barbu cobzariulu. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.

Idealulu pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulu pierdut** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Codreanu craiulu codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Elu trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulu 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulu 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulu 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Petulantulu. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluțu. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Regina României. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și violele, poesii populare, culese de Ioan Popu Reteganu. Unu volum de 14 cole. Preț. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrosă seu Cloșca cu puil ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sătenului Român. Cartea I, II, III, IV, cuprind materii forte interesante și amuzante. Prețulu la tote patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă. Prețulu 50 cr.

Economia pentru șolele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Indreptaru teoretic și practic pentru învățământulu intuitiv în folosulu elevilor normal (preparandial), a învățătorilor și a altor bărbați de șolă, de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețulu unui esemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. In literatură noastră pedagogică abia aflăm vre-unu op, întocmit după lipsele șolelor nostre în măsura în care este acesta, pentru aceea ilu și recomandăm mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima liniă interesat.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan. Prețulu 15.

Manualu de Gramatica limbei române pentru șolele poporale în trei cursuri de Maxim Popu, profesor gimnasiulu din Năsăud. — Manualu aprobat prin ministeriulu de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de dato 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulu 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioan Buteanu, prof. gimn. Unu volum de peste 30 cole. Prețulu 2 fl.

Manualu de stilistică de Ioan F. Negruțu, profesor. Op aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică forte bogată a acestui op — cuprinzându compozițiuni de totu soiulu de acte obveniente în referințele vieții social — se pote întrebuița

cu multu folos de către preoți, învățători și alți cărturari români. Prețulu 1 fl. 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de vierșuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafiă și. a. Prețulu 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calcularei în șola populară pentru învățători și preparandi. Broș. I. scrisă de Gavrilu Trifu profesor preparandial. Prețulu 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesce forte frumose ilustrate. Prețulu unui esemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50

Micul mărgăritaru sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesce — frumose ilustrate, pentru pruncii șolari de ambe secese. Prețulu unui esemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii șolari de ambe secese. Cu mai multe icone frumose. Prețulu unui esemplar e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulu Prea Săntei Vergure Maria a Născătoare de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumose. Cu icone frumose. Prețulu unui esemplar spedit franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețulu unui esemplar legat și spedit franco e 15 cr.